

Sára Saudková

Překvapení
na české
literární scéně

TA ZRZAVÁ

Láska, nenávisť, a to mezi tím

Mladá fronta

Sára Saudková
Ta zrzavá

Ta zrzavá

Sára

Saudková

Text © Sára Saudková, 2015
ISBN 978-80-204-3879-9

*Všem, které jsem měla, mám a budu mít ráda,
protože nevěřím, že láska zmizí...*

část první
Volný pád

Možná, že teprve tehdy, když najdete odvalu skočit a letět, dokážete se podívat na sebe a celý svůj pitoreskní život tak, jaký doopravdy je. A za chvíli už byl...

Toho rána, a já miluji ráno, za mnou ta odvaha přišla. A jako vždy, když se rozhodnete správně a cítíte velkou úlevu a radost, i teď jsem věděla, že se nemusím bát. Že přišel čas.

Začala jsem stoupat po schodech. Tolikrát jsem už po nich kráčela a nikdy jsem si nevšimla, kolik jich vlastně je. Podrážky objímají hrany schodů jako milenci, když se líbají opření o klandr a jeden by řekl, že každou chvíli přepadnou. Nepřepadnou. Ani teď ne, jemně se usmívám, když je obcházím. Je pěkné být na světě. Kdo by to řekl, že se cestou na konec budu usmívat. Ve filmech to bývá vždycky jinak – měla bych se potit, křičet, váhat, litovat, děsit se. Nic mi dnes není vzdálenější než strach z toho, co dnes udělám. Vychutnávám si to, třetí patro, najednou páté, šesté...

Jsem ve formě. Vyhýbám se plivancům a vajglům, tady dokonce leží výkal, zřejmě psí. Vždycky jsem věděla, že když něco dělám poprvé, musí to být pěkné, neupocené, šťastné. Proto mi tak záleží na tom, abych neztratila glanc a nerazítkovala dlažbu psím hovnem, to teda ne. Ráno jsem si umyla vlasy, krásně a zrzavě se pak kroutí. Dlouhýma nohama vplula do zelených punčoch a vykvetla červeně květovanými šaty. To jsou mé barvy. Kdysi dávno manželka mého milence bezmocně prohlásila, že jsou na mně jenom ty vlasy. Jiná nešťastnice s nenávistí odsekla, že jsou na mně jenom ty nohy. Měly holky pravdu. Aspoň vím, na čem jsem. A teď si s touto výbavou od boha vykračuji do osmého patra – asi abych k němu měla blíž a lépe se mi vracelo, co mi půjčil na mou dlouhou cestu.

Jsem na střeše. Nečekaně prudce mě ovívá svěží jarní vítr. Chtěla bych se ho nadechnout k prasknutí, chtěla bych ho jíst, milovat se s ním. Je divoký, chladný, voňavý. A mužského rodu, to by šlo. Slyším všechno tak zřetelně – jako když se vynořím z vody, uši mi na chvíli zalehnou a všechno je tak příjemně utlumené, duté, odcizené. A pak se zvuk nesnesitelně ostře vrátí a slyšíte všechno, i když o to málo stojíte. Reklamu v televizi taky rychle

ztišíte, pokud máte to štěstí a včas nahmatáte ovladač. Bídák jeden černý mrňavý – vždycky někam zapadne a já vím, že pronikavé nabídce dámských vložek, které potlačují pach, jen tak neuniknu. Fuj. Co si vlastně musí muži o ženách myslet? Proč se jim se všemi těmi tampóny a avivážemi a zdravými mléčnými pochoutkami pro naše nejmenší nehnusíme? Mně se některé hnusí moc a trpím pomyslením, že jsem třeba taky taková. Bože, Ty víš, že nejsem!

Myšlenky na televizní kraviny a hloupoučké ženské z reklamy mě konečně opouštějí. Ne však objevené potěšení z nového. Ne, toto opravdu neznám. Je to tak nedostižné, a přitom na dosah. Je to jako závrať. Prostupuje mnou do hloubky, jako by mě chtěla zrentgenovat, prohlédnout zevnitř a potvrdit – už můžeš. Bývala jsem velký čtenář s mozolem na břicho, jak jsem čítávala hodiny vleže. Posedle a vytrvale. A tak málo si z toho pamatuji. Teď mi jen naskočilo Faustovo „zastav se, okamžiku, jsi překrásný!“. Kolikrát jsem si v životě chtěla něco vtisknout do paměti a už nikdy neztratit. Všechna ta závatná poprvé – a pak si pamatuji jen to, jak se schovávám před nápadníkem ve skříni, jak jsem našla na pouti dvacetikorunu, jak si se školníkovým synkem Pepíkem v šesti hrajeme u rybníka na rodinu, nic velkolepého, dějinného, převratného. Tuto chvíli už ani nestačím zapomenout. Potrvá jen krátce. A zrovna začíná...

Do hlavy se mi nahrne krev a pak už je všude. Proletěla jsem jak kapka vody pískem a oceán si mě vzal, daleko od břehu. Už nedohlédnu, už neslyším hlasy, už necítím hrubost asfaltu pode mnou, už nic nebolí. Nikdy nic nebolelo. Nic nebylo. Jsem jen kapkou vody v oceánu a všechno začíná odznova.

Pluji proti času

Není to tak špatné – možná se to nejvíc podobá ráji nebo děloze, ve které si bezpečně a teple šploucháme, než nás proti naší vůli uvrhnou na svět a ostré světlo a teď dýchej a rvi se. Na světě není nic tak pěkného, co by překonalo život před tím. Probudili nás ze snu a marně hledáme jeho konec, vzdaluje se... nemůžeme si ho vybavit. Vezměte hošíkovi pistolku a jeho bolest je podobná té, kterou zažijeme, když nás vytrhnou ze sna a na sále zapíšou 14. dubna 1967, 49 cm a 3,26 kg... Kdo se o to prosil?

Proud vody mě zanesl do roku 1968 nebo o kousek dál, je to hodně hluboko, takřka neviditelné. Ale za chvíli si mé oči přivyknou a rozpomínám se. Tak dlouho jsem tam už nebyla. Jsem znovu v postýlce v ložnici svých rodičů, je mi asi rok – rok a půl. Voní to tam maminkou a vypraným ložním prádlem, mýdlem a chladem – vždycky tam bývalo jak na Sibiři. Ležím na zádech, ručičky prostrčené šprušlemi po obou stranách postýlky a předstávuji si, jak jsem padlý voják. A vytrvale čekám, až někdo přijde a všimne si a bude plakat. A pak zase vstanu, dopřeji si závrat, kterou mi přináší další kulka a repete – sjedu to nanovo a dramaticky padám do měkké matrace s ručkama rozepjatýma jak dirigent na konci Osudové... Pak přichází maminka, měla bych spát, mé starší sestřičky na mě dělají obličej a já se usedavě směju a plínka je zase mokrá. Maminka zahraje na kytaru a zpívá něco o hřbitovní zdi a jak už vyplouvá loď, tu mám ráda. Předstírám, že už spím, a dveře se tiše zavírají. Na to čekám a přesně jak hodinový strojek vystřelím z pelechu a brečím křičím volám. Kdepak, nechci tu být sama. Vzdávají to a já se skrze slzy jako hrachy směju. Tak šťastně, tak nepředstíraně šťastně.

A pak je zima, bílo, nasoukají mě do huňatého fusaku, kožíšek uvnitř hřeje a lechtá, kouká mi jen hlava a dudlík a červené škraně. Aha, to jsou tváře – ale na Moravě nic takového na obličej nenajdete, leda škraně. Maminka se potácí sněhem, tenká kola kočárku prokluzují a boří se nevratně do závěje. Sestry se koulují a já se chci vysápat z pytle ven. A čekám, jestli slzy

na mraze umrznou a bude ze mě zimní princezna se slanými perlami a nudlí u nosu.

Tatínek je švihák a ženské jen těžko předstírají, že si toho nevšímají. Urostlý, černovlasý, muž s jiskrou v zelených očích. Kštice, ramena, svaly, chlupatá hrud' a vypravěč s nakažlivým smíchem. Jsem na něj pyšná – dobře vím, že jsem jeho princezna se zmrzlými perlami. Měla jsem být synem – poslední pokus doplnit tři holky někým s pindíkem. A zase nic. Ale vzal to statečně a já jsem podvědomě víc klukem než holčičkou s růžovou mašlí ve vlasech. Růžovou nesnáším. Nesnáším exaltovaný projev Američanek, které každou otázku vyhodí do nepříjemné tenké řezavé výšky, než zase klesnou tam, kde témbur je domovem. Znáte to přece – komár pisklavý kolem vašich uší a chcete ubít jeho nebo raději pojit, než to poslouchat.

Maminka je blondýnka, bývala křehkou blondýnkou, pak pěkně rostlou blondýnkou a pak ještě víc urostlou peroxidovou blondýnkou. Modrooký poklad z Hané. Dcera kulaka. Když si ji tatínek namlouval, nelenila jeho budoucí tchyně a nasedla na kolo a vyrazila na průzkum přes pole a dědiny, aby zjistila, kdo se jí to chce vpeřit do rodiny.

Babička Terka byla rázná selka, mazaná a podezřívavá a velmi bystrá. Věděla dobře, že nemůže nechat všechno jen na Pánu-bohu a že je třeba být obezřetný a jít Osudu naproti. Od obou těchto výtečníků se dočkala mnohého a toho špatného opravdu nebylo málo na jeden lidský život. Jen jednou mi vyprávěla o svých bratříčcích, byli to ještě kluci a palici jim ustřelili za té první velké války. Plakala.

Podruhé plakala, jen tiše a hrdě, jak jen to dovedou sedláci v tom kraji, když jsem se ptala na dědečka. Nikdy jsem ho nespatriřila. Nezabily ho válečné útrapy. Nezabili ho Němci. Prachsprostě ho zabili komunisti, hajzlové s krvavou hvězdou v řiti. Měl velká pole a lesy a statek a doma pekli chleba a měli čeládku a kopu dětí a všichni znali jen dřinu. Zbyly po něm postroje po koních a cepy a zažloutlý obrázek a vdova s dluhy na krku. Komunisti jim naložili dávky, které měli odevzdávat a které byly nad lidské síly, pochopitelně. Zabavili jim dobytek a stroje a zakázali

zaměstnávat čeledíny... Dobře věděli, že dědeček Josef má ta nejurodnější pole, do kterých zaoral kus svého života – co by si to nevzali? Pak ho i ostatní kameničky, taky velké sedláky, odsoudili a odvezli na Mírov. 6 let zamřížovaného pološera mezi vrahy. Nejtěžší kriminál.

Domů se vrátil vlakem jako troska, 14 dní před vypršením trestu. Babička ho nepoznala. Do dvou týdnů zemřel. Babičku s dětmi vystrnadili ze statku, zabavili co se dalo, ukradli, co po-brali a přidělili jí a dětem baráček v cizí vesnici, kde už nebylo co vzít. Vždycky na jaře se rozvoní vlhká půda a já si připadám jak divoký kuň před startem. Nemohu se dodýchat toho voňavého vzduchu, moci se ho tak najíst a už nic nechtít. Mám za nehty půdu z úrodných polí mého dědečka a v sobě nepoddajnou vzdornou a hrdou duši a vím, že mohu kdykoliv nahlas říct: KOMUNISTI JSOU PAKÁŽ A VRAZI A KURVY JEDNY ZLODĚJSKÝ ZASRANÝ, a přesto jsem stále dámou s aristokracií v krvi.

A tak milá babička Terezie obhlédla terén a domů se vrátila s rozhodujícími dojmy: nápadník Franta má ještě další 4 bratry a všichni jsou náramní fešáci, silní jak mladí býčci. Ale, selčino podezřívavé čelo a pichlavá modrá očka zpozorněla, hrají karban! Nebyli bohatí, ale to v té době už bylo zcela nepodstatné – holou zadnici měli všichni. Než Terka došlapala na těžkém kole zpět a setřela šátkem zpocené čelo, zůstalo jí v hlavě už jen to podstatné – samec je to zdravý a chytrý a statný. Sláva atavismu! A tak se postupně narodily mé početné sestry a celé to nadělení jsem korunovala já.

Pěkně jsem se vybarvila, maminka nevěděla, co na to říct, že jsem zrzavá. Ryšavá palice a nebezpečně zelené oči, to vše pokropené pihami, jako by na vás cedila z nebes mléčná čokoláda. Odmala mě stříhala nakrátko s dojemným přesvědčením, že mi vlasy ztmavnou do přijatelné hnědi. Cha!

Ve školce visím s ostatními holkami na kovové duhově vybarvené prolézačce. Jsme jak netopyři, houfujeme se tam na hřišti, zástěrky spuštěné až k bradě, jsou z nás vidět jen hubené nožky a zařízlé kalhotky, ale to nás teď nezajímá přece. Jsme zavěšené pod koleny za rozpálenou trubku, pěkně hlavami dolů

a soupeříme, které už vlasy dosáhnou na zem a zametají prach. Ach, aspoň jednou rozvířit ten prach a zrzavě pročesat zdupanou trávu pode mnou. Jen jednou jsem tomu byla nablízku. No jasně, jsem dlouhá, mám náskok a dotkla jsem se země! Jenže žádná radost na této zemi netrvá věčně, to vím už teď, a to mi je sotva nějakých pět let, spíš méně.

Nazítří mě vleče nejstarší Hanička po chodníku, který není dost široký ani dlouhý pro mé zmítání a žalostný odpor. Ten chodník vede přes Svatojánský most, nejraději bych se jí vyškubla a skočila do rozpěněné Moravy, jen abych zvrátila to, čemu beztak neujdu. Vůli natahuji tu cestu, běsním, vztekám se, přetahuji se se sestrou, ale ta má náskok jedenácti let a nepustí mě.

Ta bezmoc, dlouho si ji pamatuji, vlastně mi nikdy nevymizela z rejstříku pocitů. Je na vrcholu toho, čeho se obávám, až o kus dál je strach a bolest. Bezmoc jim kraluje.

A už mě vtahuje dovnitř, ten čpavkový pach nelítostně hlásí, že jsem u holiče. A zdlouhavě vybojované vlásky padají k zemi, jak jim kat stíná hlavy a šermuje vítězně nůžkami nad jejich hroby. Maminka to doma korunuje ustrížením ofiny až ke kořenům toho rezavého nadělení. Už nemám sílu ani chuť se bránit. Má tvrdošíjná palice dostává infuzi vzdoru, bude se mi v životě hodit. Naposledy mě vcucnou dveře oficíny při nástupu do první třídy a pak už je obcházím pohrdlivým obloukem. Má ohnivá hlava s keltsky odhodlaným čelem. Ještě jednou vstoupím ke kadeřnici v šestnácti letech a pak, jak to bylo, Havrane? NEVER MORE. Už nechci nikdy vypadat jak naondulovaný kretén, bože ne.

Když jsem pak zaslechla Kainarovo „Stříhali dohola malého chlapečka“, znáte přece tu písničku, sevřelo se mi úzkostí celé tělo. Bolestně a zoufale mi to bylo tak líto...

Ale teď mi jsou zase dva tři roky. Po obědě se chodívám přitulit k rodičům. Jejich postel je měkká jak tající sníh, brodím se prostěradlem až po krk a skáču a nořím se a zase skáču a postel se mnou laskavě péruje. A zase ta sladká, omamná závrať. Tatínek se naoko zlobí, že mu rozdupu rozlehlé noviny, které pouštějí tiskařskou čern. Stačí po nich přejet prstem, články

v nich beztak nestály za nic. Nikdy nepřinesly tu dobrou zprávu, na kterou čekal. Novinám vévodila hvězda a tváře nějakých fousatých a plešatých pánů, kteří se netvářili nijak přátelsky. Raději se před nimi skryji, nejlépe k voňavé hladké mamince. Později mě to láká i za tatínkem, ale škrábe mě fousama jak brambory do salátu a je chlupatý a ne tak měkký a není to ono. Úlisně se zase překulím za maminkou a usínám.

Tatínek má pod paží a na hrudi znaménka a já tajně doufám, že mi narostou taky, až budu větší. Pořád se tam prohlížím, ještě asi nejsem dostatečně velká. Tatínek mě zamilovaně hryže v zátylku a jsem ihned v nebi. Lechtá to, svíjím se blaženě a nemám dost. Kouše mě zlehka do oušek a strništěm na bradě přejíždí po bříšku. Ještě to slovo neznám, ale už se mi vznáší nad hlavou tlustými zářivými písmeny: slast. Nosí mě za hlavou a skáče, bydlíme v šedivém paneláku na malém městě a sousedům pod námi poskakují broušené sklenice ve vitríně.

Pokrok navštívil i naši domácnost v podobě černé bakelitové krabice. Pod jejím víkem jsou ukryté dvě průsvitné cívky a točí se jako kolotoče na pouti, kde jsem našla dvacetikorunu. Jaké jmění! Krabice se jmenuje Tesla. Neobtěžuji se zapamatovat si podivuhodné slovo magnetofon, které sestra pohotově zkrátila na magič. Ta věc umí hrát písničky a taky je do sebe schovávat. Necháávají mě promluvit do mikrofonu, trochu se bojím, jestli mi neukradne hlas a pak nevtáhne celou dovnitř. Sárinko, zazpívej písničku. A já bojácně spustím Pecnámspadlapecnamspadlakdo-paknámjipostaví... a čekám, co bude. Stále se nahrává. Postěžuji si mikrofonu: „Dyt' Ťálinka nehmluví“, zní ta památná věta z mého raného dětství. Později ji sestra přemaže Black Sabbath, cívky byly tehdy vzácné a můj hlásek musel ustoupit jiným borcům.

Jdu ven, horký nehybný den, ze všech oken obrácených do zahrady se vaří a kouří. Nikde nikdo, jen dva kočárky se spícími miminy, s těmi si teda nepohraji. Sousedka věší plínky. Á, konečně Erika, má kamarádka. Plížíme se vzrostlou trávou, jsme šelmy v buši, a jdeme ulovit gazelu. Vzrušením se mi chce z toho kakat. Instinktivně zanechám stopu u schodiště, jako bych označovala teritorium. Tady kraluji já. Stopa je to výrazná a mocná, příznak

nesporného mládí a zdraví. Tatínek jde potupně vše odklidit do obřích novin, které pouštějí barvu. Tlustý balíček s pěticípou hvězdou navrchu putuje do popelnice, kde tou dobou hospodaří Věna. Bezvěký a bezzubý starý pán, který sbírá kovy a papíry a kdeco. Častokrát mu závidíme, taky bychom se rády hrabaly v popelnicích a odnášely si poklady domů. Ale maminky nemají pochopení. Věna se zmocnil objemného předmětu a dychtivě rozbaluje.

Raději mizím. Ale chuť zkoumat popelnice nás neopouští. Mnohem později vyrážíme celá horda děcek k okolním panelákům, třeba zrovna tam nás potká štěstí. Pak si troufáme mnohem dál, do nového sídliště, kde stojí paneláky dvakrát větší než ty naše a mají místo popelnic hotový luxus: kontejnery. Nelze odolat a za chvíli čouhají ze všech hliníkových nádob, jsou to ovšem pirátské truhly, podrážky našich sandálků a odřená kolena. A ječíme jak smyslů zbaveni – já, tady je kus hračky, tady kelímek, tady pero, ještě piše, tady nakousnutá bábovka, tady... Odnáším si domů pyšně úlovek, plnou krabici od bot, vévodí tomu zkrvavená tlustá gázovina, vypadá jak matrace pro panenky. Budeme si hrát na doktory. Důvěřivě běžím domů pochlubit se. Maminka to znechuceně vyhazuje do koše a já ničemu nerozumím. Proč?! Maminko, proč mi to bereš? Věčné nepochopení mezi mnou a dospělými... Ukradli mi poklad a ještě mi vynadají: „Co sem taháš ty odpadky, taková špína, fuj, pod' si honem umýt ruce! Ještě jednou sem něco takového přineseš a uvidíš!“

Vždycky jsem dumala, co mám uvidět. Když se zeptám, ještě se na mě oboří: „Jsi drzá jak opice.“ Poníženě a uraženě se ploužím ven.

Ostatní nešťastníci pořídili doma stejně. A i kdyby našli pohotově skryš sotva vstoupili s nadílkou domů, beztak je to marné. Podezřívám svou maminku a všechny maminky, že se liší od ostatních lidí tím, že jsou obdařeny druhým párem očí na zádech. Vidí totiž dozadu, ba i za roh, dokonce i když se vůbec nedívají. Moje maminka v tom vyniká nad jiné. Hrome, a hned pozná, když lžu. Jak to dělá? Samozřejmě, že mě to dráždí a znepokojuje.

Oloupení a ponížení se šouráme ven na základnu, mezi křoví. Nehybnost nám dlouho nevydrží, zahrajeme si na doktory. Mazaná jsem už byla tehdy a odněkud vyhrabávám klacíček s ostrým koncem, odmítám se obětovat a být za pacienta. Vybíráme mezi sebou nejslabší kus a už jde pod kudlu. Operace. Nebožák si stáhne gatě a uléhá do trávy na břicho. Zkušeně mu nasy-peme do zadku písek coby dezinfekci a hojivou mast v jednom, injekce je už to nejmenší z celého martyria. Pak přijde na řadu další, bereme to zostrá, žádné prodlevy – čekárna je plná. Po-dařilo se mi uniknout výměně rolí a léčím a léčím, dokud nám nedošel písek, lístky jitrocele a ušmudlané papírky jako náplast. Odkud se vzaly, to nevím, ale popelnice nebyly daleko... A už se celá horda nebohých pacientů a kurážných doktorů žene k nej-bližší základně – rozuměj k domovu někoho z nás, kdo je nejbliž po ruce. Jede to podle obvyklého scénáře, všechny maminky už vědí, co to znamená. Zazvoníme, určené hlasy unisono zvolají „dobrydenmámezízeňdalabystenámvodusešťávouachlebasmás-lemděkujeme?“ Je to taková naše modlitba. Svatyně se na chvíli zavře, přece jen – co kdybychom se rozhodli proniknout dovnitř i s našima špinavýma ručičkami a věčně usoplenými tvářičkami. A po chvíli božstvo přináší obětinu – ták s tákhle tlustými chleby a žluťoučkým máslem a každému orosený pullitr tajně uzmutý z hospody U modré hvězdy na rohu... a my hltáme to studené růžové sladké až do dna, šťáva nám stéká po bradě, jsme z toho zpoceni a už vracíme prázdné sklenice a udýchaně odbíháme na další „lítačku“.

Touláme se po sídlišti, ale vedro nás nakonec zažene do velké divoké zahrady za naším panelákem. Válejí se tam ještě panely a pytle s cementem a kdejaké dráty a hromada jiných cenností. Hltavě vypitá šťáva udělala své a my spontánně vyhlasujeme soutěž, kdo nejdál dočůrá. Kluci se naparují, vytahují ty své bílé pindíky a míří s nimi kupředu jako hasiči. Ale my holky se přece nedáme, pche! To nic není. Nastavuji se do opičí polohy, povytáhnu špinavýma prstičkami bělostné faldíky nahoru a vím, že jsem opět nepřekonatelná. Dosahuji nejdál, za sebou nechávám i zběhlé krotitele ohňů, čest holek je zase projednou zachráněna

a mokře potvrzena. Primitivní, ale věřte mi, účinné. Je to měna, která platí. Děťství nezná devaluaci. Kluci dovedou ocenit výkon, ale naše munice je vystřelena a koukáme, co dál...

A tak jdeme hledat zakopaný poklad, ryjeme kameny a klacky do zdupané trávy, až z ní vymámíme knoflík, zrezivělý hřebík, kuřecí kost, vajgl, víčko od piva, peníze žádné. Průzkum je na nejvyšší úspěšný a znepokojivý. A je mi hned jasno... Tady je zakopaná mrtvola, kterou někdo přepadl, okradl a zahrabal. A tak nacházíme další kosti, co na tom, že to je kořen pampelejšky a popadané větvičky ze stromu nad námi. Pátráme, v tom je smysl. A trochu se bojím, že budeme-li pokračovat, zazubí se na nás lebka. Naštěstí nás svolávají k obědu. „Sárinkó, domũũ“. V klidu pokračujeme, jsme zcela zaujati hrabáním. Naše nehty mají věčně smuteční pásy. Ještě pátráme po tkaničkách od bot, takový halír kdyby byl...

„Oběěd!“ Ani nezvednu hlavu. Platí až třetí zavolání. A už se hrne z oken paneláku lavina jmen. „Lenko, oběěd!“ „Lad'o, domũ!“ „Pavli, kde si, pod' obědvat! Kolikrát to mám říkat?“ Nabídka se stupňuje, kuchařky nesnesou odkladu, a jak chladne polívka, rozpaluje se jejich hněv... Velmi výbušná směs. „Nepřej si mě až si pro tebe přendo!“ /rozuměj „přijdu“/.

Ponecháme kostlivce svému osudu, do kapes napěchujeme nalezené a trousíme se domů. Chodba paneláku připomíná ohromnou vývařovnu, za každými dveřmi tříská příbor do něčeho jiného, to nepochybně, ale výsledkem je kakofonie pachů a vůní. Jen si představte několik rozhlasových stanic dohromady. Strašlivý mix a poslouchat se to nedá. Ty vůně mě obklopují, beru schody po dvou po třech, ale nahoře mi už vlasy beztak voní gulášem i řízkou a kuřetem a dršťkovou, navrch to jistí připálená cibule. Stolujeme a něco chybí. Ne, není to sůl, není to pepř ani malinová šťáva. Nervózně po sobě pokukujeme, ozbrojeni příborem. Všechno je, jak má být, ale pořád to není ono. A – už je to tady. Stará Prchalka z přízemí se rozeře na svého nezvedeného synka Lad'u a na celé mužské plemeno. Rozdíl tří pater naštěstí přefiltruje její ostré nadávky, dobře artikulované, i tak se ale domýšlím, co dáma sděluje své rodině. Můžeme se pusit

do jídla, vše je jak má být a svět se pořád točí a Prchalka běduje vzduchem...

„Lidunko, vezmeš si kyblíček a lopatičku a půjdeš se mnou na písek?“ Ta věta pronásleduje mou oblíbenou sestřičku mnoho let a víc by ji vyděsila asi už jen Noční mūra v Elm Street. Přesto vždycky šla. Ach, jak to miluji, hrabat se v písku a stavět hrady a v nich chodby a pak se dotýkat nejdřív prsty a pak dlaněmi, které se navzájem uprostřed hrabavé cesty potkají. Až na věky. Vlhký písek za nehty a v botách a všude.

Pak si hrajeme na obchod, na dřevěném stolku lákavě nabízím natrhanou trávu a nakrájené žízaly (odpusťte mi, holky) a pampelišky a ohořelé sirky a spadané kolíčky na prádlo. Platí se hašlerkami a kamínky a lístky jitrocele. A už přicházejí děti, sousedé, Erika Smitalová a Věra Vybíralová a Lenka Frenclová a Lad'a Prchalů a Luděk Němců a Pavla Malínková a Lad'a Slanovodský. Ten poslední mi rozboří hrad a zbaběle zdrhá. Odhodlaně jdu naproti kamenným střelám. Jedna mě trefí do čela, krev jak z vola. A klučina zbaběle prchá domů. A mé zlaté sestřičky, jaké blaho cítit vendetu za zády, berou spravedlnost do svých rukou a pěkně si hošana podají. Poprvé si uvědomuji, jak je úžasné mít sestry, které se za mě bijí. Ta jizva stála za to.

Pak už se šerí a maminka nás volá domů. Ví, že napoprvé se nedočká. No ano, až napotřetí uspěje, to už je dočista tma. Soumrak mě fascinuje. Nejdřív vidím všechno velmi zřetelně, pak nastává zvláštní zlom a v jediném okamžiku je svět přetažen záclonou, za chvíli další a další. Uběhne pár minut. Už ztrácí barvy i stíny a jen stěží rozeznávám obrysy. Je jen tma a šed'. Pokaždé se snažím nezmeškat ten okamžik, nechci mrknout, aby mi neutekl. Ale večerní kulisáci velmi rychle mění kulisy a všechno je zas a zas jiné. Zvuky znějí tajemněji. Tráva vypadá hrozivě. Pavučina mi pohladí tvář a strnu. Hlasitě mi tluče srdíčko, asi se taky bojí. Tak jsme aspoň dva na tu černočernou tmu, která má podobu nenasytné díry. Do černé tmy někdo vykrojí čtvereček světla, to maminka napotřetí volá z okna a noc jí pro tentokrát ustupuje a pouští mě domů.